

Quinta partida

- a **Alquilada.** Secus ergo, si gratuito habitabat ut in l. si gratuitam in prin. als incipit pomponius. ff. in quibus cau. pig. vel hypo. taci. contrahi. & per Iaso. in l. item quia. ff. de pactis.
- b **Fincan obligadas.** vt in l. certi iuris. C. cod. & in s. item seruiana. institu. de actio. & si primus conductor alij locauerit, quod potest vt in lege nemo. C. eo. res illatae per secundum conductorem sunt obligate domino pro ea pensione, qua ipse tenet primo conductori, vt in l. si in lege. s. si colonus. ff. loca. & l. solutu. s. solutam. ff. de pigno. actio. & ibi Bar. & intellige de rebus, quae inferruntur, vt ibi sint perpetuo secundum gl. in d.l. certi iuris: secus si ad tempus ex q̄ infert ibi Bal. & Angel. ad merces quas mercatores in uehunc in dominum conductam, q̄ non sint obligatae, neq; emptor earum possit conueniri hypothecaria: de re autem aliena illata in domum communiter doctores ibi contra glo. tenent, q̄ non sit obligata: nisi dolus arguatur in domino rei, veluti si taceat dolosè in damnum contrahentis. & quid in rebus minoris conducentis domum glo. in l. item quia. ff. de pactis tenet non esse tacite obligatas & ita ibi simpliciter cum ea transit Iaso. contrariam sententiam tenet Odofr. quia cum ipsa lex obliget, non videtur minor circumscriptus, qui vtitur iure communil. ff. C. de in integ. resti. mino. opinionem Odofredi. sequitur Rofre. in titu. de actione seruiana. & istam op. tenet Alberi. post Cy. in d.l. certi iuris cum distinctione tamen, quæ fuit Petri an minor conduit domum sibi vtilem, & procedat ista opinio, an amplam sibi non necessariam, vel inutilem & procedat. l. op. glo. Saly. tenet op. glos. indistincte quæ & tenuit Cy. in additio. & etiam tenet Ang. in d.l. certi iuris licet dicat opin. petri ita distinguens esse æquam. mihi valde placet opinio petri ita distinguens quæ & approbare videtur Bald. in d.l. certi iuris co. 2. versi. ego considero. & bene facit. l. 2. ff. de rebus corum. neq; placet illa distinctio Ange. & aliorum dicentium, quod qñ interuenit aliquod factum extrinsecum ex parte minoris, vt est inuestio rerum in domum: tunc non inducatur tacita obligatio rerum eō: quia tunc non à lege: sed à facto extrinseco procedit, vel nullum factum extrinsecum interuenit. & tunc quando est tacita obligatio legalis, cadat etiam in minore, vnde secundum Angel. minor contrahendo matrimonium. & recipiendo dotem tacite bona eius sunt obligata pro restituzione dotis, non enim video bonam rationem diuersitatis, cum & ipse contractus matrimonij ipsa etiam receptione facta sint extrinseca ex parte minoris. Aduerte etiam, q̄ communis videtur conclusio doct. in d.l. certi iuris q̄ si locator per pactum sibi prouidit de speciali hypoteca in aliquibus bonis, non habeat locum ista tacita, solus Bal. ibi col. fin. tenet contrarium motus: quia prouisio hominis & prouisio l. descendunt ex diuerso fonte & forte superior est op. Bal. cætera vi. per eum & docto. in d.l. certi iuris. & per Ias. in d.l. item quia.
- c **Por el loguero.** Et sic vult ista. l. quod licet dominus expellat colonu vel inquiline, adhuc tamen possit petere pensionem. & idem probatur in l. penul. in prin. ff. eo. vbi vide Pau. de cast. qui intelligit hoc quo ad præteritas pensiones: non autem quo ad futuras.
- d **Retener.** add. l. vtiq; ff. de dam. infect. & l. est differentia. ff. in quibus cau. pig. vel hypo. taci. contrahitur.
- e **Menoscabos.** vt in l. 2. ff. in quibus cau. pig. vel hyp. taci. contrahi.
- f **Enescrito.** Adde. l. cum domini. ff. eo. & d.l. est differentia & ibi Bar. & Bal. in l. qd. col. 2. C. loca.

g **Con sabiduria del señor.** in hoc est differentia inter prædiū rusticū & urbanum: ratio differentiæ est, quia sancta rusticitas, vt inquit hiero. omnia palam habet: & sic nihil in prædio rusticō infert q̄ sit occultum iuris præsumptione & sic dominus de facilis circuere potest: at in ilatis in prædiū urbanum esset quodammodo iniuriosum ea detegere & inuestigare secundū Bal. & Saly. in d.l. certi iuris.

Ley. VI.

Non potest conductor ante tēpus à domo expelli nisi in casibus in hac: l. ex pressis. n.d.

Por quattro re zones. & an in his quatuor casibus possit expellere inq linū propria autoritate: Azo. in summa C. cod. vult q̄ sic. Rofredus quem Alberi. refert l. 1. qd. col. 2. C. eo. tit. dicit turi cē, q̄ fiat autoritate iudicis. & pro hoc ff. de donatio. l. acquilius. Bald.

ibidem. l. lectu. colum. penul. versi. 3. quæro vult quod possit propria autoritate: si tamen iudex sit aditus ab aliqua partium, debet spectari eius autoritas, vide ibi per eum & quid si locator iuravit, non expellere colonum, vel inquinatum vi. per Archi. post vincen. in c. alienationes. 12. quæstione secund. quivult quod adhuc insit conditio quæ à iure intelligitur, vt in capit. quemadmodum de iure iurant. & in c. beatus. 22. q. 2. & l. quæro. s. inter locatorem. ff. loca. vi. quæ infra dicam in glo. proxima.

i **Cae la casa.** recte posuit verbum de præsentivolens necessitatem improuisam denotare: nam si scit eam esse vel futuram esse, non habet beneficium huius. l. secundum gloss. & docto. in d.l. qd. tamen si inter locatorem & conductorem conuenit de non expellendo conductorem, durante tempore conductionis, prout quotidie videmus apponi in instrumentis locationis? Ange. in d.l. qd. tenet quod propter talam conuentiōnem, non poterit expelli, licet locator indigeat habitatione: nam per hæc verba secundum eum videot recessum à natura contractus locationis, vt in l. quæro. s. inter locatorem. ff. cod. neque dicit esse mirum, si propter necessitatem in habitandi vbi tale pactum interuenit, dominus non posset auferre: quia illa verba de non expeliendo aliquid debent operari, vt in d.s. inter locatorem. & facit optimè. l. si quando ff. de lega. i. vnde consult esse cautum conductorem vt semper in instrumento faciat apponi illa verba, quæ tamen verba nihil dicit operari, si colonus non soluat pensionem, vel male re vtatur. & hoc dictum Ange. refert & simpli citer sequitur Decius consil. 292. colum. l. Ego tamen dubito de vereitate istius dicti, ex eo q̄ istæ tacite conditiones, in promissione & etiam in iuramento subintelliguntur à iure, vt dixi. s. ead. l. in glo. l. vbi allegauit dictum Archidia. in dicto. capitu. alienationes. 12. q. 2. & quia. d. s. inter locatorem non bene probat dictum Angel. & etiam quia promissio de non expellendo debet intelligi rebus sic extantibus, non si necessitas superuenient argu. d. c. quemadmodum de iure iurant. & l. quod seruius. ff. de condi. ob causam.

k **En o tra.** Plenius se declarat ista. l. quam habetur in d.l. qd. licet sati, ibi comprehendatur, cum dicit vbi suis necessariam.

l **O sa morar.** Totum hoc tendit ad ostendendum causam necessariam Bald. in d.l. qd. in princ. col. pe. ponit aliud exemplum, vt quia in domo locata vult facere artem lanæ vel aliam honestam, quod videtur durum: nam in tali casu non vrget necessitas de qua in exemplis hic positis, vel similibus, forte procederet dictum Bal. quando dominus seu locator in domo sua exercet talis artem, & propter aliquem casum superuenientem nō potest ibi eam exercere, vel si casus similis necessitatis interueniret: non alias. & nota be-

